

Te besluiten om:

1. De eerste bestuurlijke monitor 2023 vast te stellen, met daarin voor de begroting 2023 van:
  - a. De voordelige financiële consequenties van de Septembercirculaire 2022 van het Rijk over het gemeentefonds ad € 450.000, zoals die in hoofdstuk 2 Autonome ontwikkelingen zijn weergegeven
  - b. De voordelige financiële consequenties van de Decembercirculaire 2022 van het Rijk over het gemeentefonds ad € 98.000, zoals die in hoofdstuk 2 Autonome ontwikkelingen zijn weergegeven.
  - c. De in hoofdstuk 2 genoemde afwijkingen met positieve financiële consequenties ad € 1.723.000
2. De bestemmingsreserve Vitaal platteland in te stellen volgens bijlage 1 en € 450.000 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.
3. De bestemmingsreserve Volkshuisvestingsfonds in te stellen volgens bijlage 1 en € 900.000 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.
4. Aan de bestemmingsreserve vastgoedfonds € 30.000 te onttrekken.
5. Aanvullende kredieten beschikbaar te stellen:
  - a. ad € 3.000.000 voor het revolverend strategisch aankoopkrediet;
  - b. ad € 89.130 voor het vervangen van funderingen van doorgaande wegen.
6. Het resterende saldo van de onder de beslispunten 1a, 1b, 1c, 2, 3, 4 en 5 genoemde mutaties uit de Eerste bestuurlijke monitor ad € 2.271.000 ten gunste van de algemene reserve te brengen.
7. De begroting 2023 overeenkomstig bovenstaande beslispunten 1 tot en met 6 te wijzigen en hiertoe de 18e wijziging vast te stellen.
8. De in hoofdstuk 4 van de eerste bestuurlijke monitor 2023 weergegeven technische begrotingswijzigingen vast te stellen.
9. De begroting 2023 overeenkomstig beslispunt 8 te wijzigen en hiertoe 19^e wijziging vast te stellen.
10. Aan de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten € 9.748.000 te onttrekken en deze ten gunste van de beleidsvelden te brengen
11. De begroting 2023 overeenkomstig beslispunt 10 te wijzigen en hiertoe 20^e wijziging vast te stellen.

Inleiding

In deze eerste bestuurlijke monitor 2023 wordt een beeld gegeven van de verwachte financiële afwijkingen over 2023 met incidentele of structurele gevolgen voor de gemeentebegroting. Het betreffen:

- gevolgen van autonome ontwikkelingen;
- de ontwikkelingen in het bestaande beleid die voor het jaar 2023 worden voorzien;
- de eventuele doorwerking in 2023 van ontwikkelingen uit de jaarrekening 2022.

De geschetste ontwikkelingen voor het jaar 2023 leiden tot een wijziging van de begroting 2023. U besluit over de eerste bestuurlijke monitor 2023 en de begrotingswijzigingen. De (structurele) gevolgen van deze ontwikkelingen voor 2024 en volgende jaren worden opgenomen in de gemeentebegroting 2024. Daarover besluit u bij het vaststellen van de begroting 2024.

Om met een zo actueel mogelijke begroting te kunnen werken, zijn in deze bestuurlijke monitor ook budgettaire neutrale technische wijzigingen voor het jaar 2023 opgenomen. Daarnaast is een begrotingswijziging opgenomen waarmee de middelen, die bij Eindwijziging 2022 aan de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten zijn toegevoegd, beschikbaar komen voor het lopende boekjaar.

In de bestuurlijke monitor 2023 worden alleen de gevolgen voor 2023 opgenomen. Dat leidt tot een wijziging van de geamendeerde begroting 2023. De structurele doorwerking van afwijkingen zijn meegenomen in de Kadernota en worden te zijner tijd vertaald in de begroting 2024.

Met al deze informatie geven we u een zo compleet en actueel mogelijk beeld van onze financiële positie als basis voor de begroting 2024.

Argumenten

1.1a/b We signaleren afwijkingen op een aantal budgetten.

In hoofdstuk 2 worden de verwachte financiële afwijkingen over 2023 ten opzichte van de begroting 2023 beschreven. Met de raadsmededelingen [2022-73](#) d.d. 8 november 2022 en [2023-18](#) d.d. 14 februari 2023 bent u geïnformeerd over de financiële consequenties van de september- en decembercirculaire 2022 van het Rijk over het Gemeentefonds. De gevolgen hiervan worden verwerkt in deze bestuurlijke monitor.

1.1c. Het voordelig saldo van de eerste bestuurlijke monitor 2023 ten opzichte van de begroting 2023 ad € 1.723.000 ten gunste van de algemene reserve te brengen.

In hoofdstuk 2 in de paragrafen 2.1 tot en met 2.4 worden de afwijkingen op de programma's toegelicht. Deze afwijkingen hebben betrekking op het lopende jaar 2023. Het gaat om afwijkingen door autonome ontwikkelingen zoals wetgeving, maatschappelijke en/of economische ontwikkelingen.

Nieuwe ontwikkelingen 1e Bestuurlijke Monitor 2023 per programma	2023
Bedragen x € 1.000,-	
Doetinchem 2036	-609
Sociale en veerkrachtige samenleving	-178
Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	-1.459
Organisatie en Financien	3.969
Totaal	1.723

Het saldo resultaat van de bestuurlijke monitor 2023 komt ten gunste van de algemene reserve.

2.1 Hiermee kunnen opgaven in het landelijk gebied worden onderzocht en geïmplementeerd

Door toenemende wet- en regelgeving, ontwikkelingen en opgaven in het landelijk gebied is er inzet nodig om initiatieven, wensen en mogelijkheden te onderzoeken en implementeren. Stikstof en water(standen) zijn belangrijke dossiers die hiertoe aanleiding zijn. Er worden gebiedsprocessen begeleid, keukentafelgesprekken met agrariërs gevoerd om per erf een plan op te stellen, vindt ruilverkaveling en herinrichting plaats. Vanaf 2024 is het wenselijk om voor het programma Vitaal Platteland voor drie jaar over € 150.000 per jaar te beschikken waarbij per jaar een prioritering wordt aangegeven waar inzet op plaatsvindt. Wij stellen voor, om voor deze uitgaven in 2023 alvast een reserve Vitaal platteland te vormen van € 450.000, van waaruit drie jaar lang (2024-2026) de benodigde € 150.000 per jaar kan worden gedekt.

3.1 Hiermee kunnen we deelnemen aan de nieuwe tranche van het Volkshuisvestingsfonds voor het verduurzamen van woningen om energiearmoede tegen te gaan.

Als gemeente willen we energie-armoede tegengaan. Hiertoe heeft het Rijk het volkshuisvestingsfonds opgericht waarbij provincie, gemeente en inwoners samen zorgen voor het verduurzamen van woningen van mensen die dit niet zelfstandig kunnen bekostigen. Het Rijk stelt de middelen in tranches beschikbaar. Doetinchem doet mee aan de eerste tranche en zet zelf € 93.000 structureel in ten behoeve van het volkshuisvestingsfonds voor verbetering van woningen in Overstegen, Muziekbuurt en Schrijvers- en dichtersbuurt. Daarmee kunnen we ruim 350 woningen verduurzamen. Het Rijk heeft een nieuwe tranche opengesteld, waarop Doetinchem kan intekenen. Om in te tekenen, heeft Doetinchem cofinanciering nodig. Het is niet zeker of de aanvraag van Doetinchem gehonoreerd zal worden. Het is onduidelijk of nog meer tranches zullen volgen. Mogelijk is dit de laatste. Deelname aan de nieuwe tranche tot 2032 biedt de mogelijkheden om het aantal verduurzaamde woningen te verdubbelen. Wij stellen voor, om in 2023 alvast een reserve Volkshuisvestingsfonds te vormen van € 900.000 van waaruit vanaf 2024 negen jaar lang, ieder jaar een € 100.000 kan worden bijgedragen aan het fonds.

4.1 In de bestuurlijke monitor wordt voorgesteld om € 30.000 te onttrekken aan de reserve vastgoedfonds.

In 2022 is eenmalig exploitatiebudget uit de reserve vastgoedfonds beschikbaar gekomen voor onder andere incidenteel extern advies (zoals bouwkostendeskundigen of taxaties), maar ook budget om handelingsvrijheid te hebben om beter te kunnen schuiven met (onderhouds)investeringen. Het niet benutte bedrag van € 150.000 is in het jaarrekeningresultaat 2022 weer toegevoegd aan de reserve vastgoedfonds. Voorgesteld wordt om dit niet benutte bedrag gefaseerd in te zetten ten behoeve van uitvoering bouwkundig en duurzaamheidsonderzoek van het MeerJarenOnderhoudsPlan. Wij stellen voor, om in 2023 hiervoor € 30.000 uit het vastgoedfonds te onttrekken. In 2024 en 2025 zal er € 60.000 per jaar worden onttrokken (zie ook Kadernota 2024).

5.1a Het huidige revolverend krediet van € 2.000.000 is onvoldoende voor het doen van strategische aankopen.

Er is momenteel een revolverend krediet van € 2.000.000 voor het doen van strategische grondaankopen. Gelet op de nu becijferde omvang van noodzakelijke strategische aankopen om de belangrijke ontwikkelingen (mede) mogelijk te maken is het gewenst dit aankoopkrediet te verhogen naar € 5.000.000 .

5.1b Het huidige krediet voor het vervangen van de fundering van doorgaande wegen is onvoldoende door de prijsontwikkelingen

De in 2022 gedane aanmelding voor het vervangen fundering doorgaande wegen blijkt op basis van het huidige prijsniveau in de markt niet toereikend. Hiervoor is een extra krediet van € 89.130 benodigd is. Dit leidt tot een extra structurele kapitaallast van € 3.060. Bij de Kadernota 2024 wordt voorgesteld om deze te dekken vanuit de stelpost nominale ontwikkelingen.

6.1 De voordelige financiële consequenties van de Septembercirculaire 2022, de Decembercirculaire 2022 en de in hoofdstuk 2 genoemde afwijkingen komen per saldo ten gunste van de algemene reserve

Het resultaat van de Eerste Bestuurlijke monitor komt conform het beleidsuitgangspunt van onze gemeente ten gunste/ ten laste van de algemene reserve. Het resultaat ad € 2.271.000 komt ten gunste van de algemene reserve.

7.1 zie argument 11.1

8.1 Technische begrotingswijzigingen zijn ook onderdeel van de eerste bestuurlijke monitor. In het kader van de financiële rechtmatigheid kan het nodig zijn om de begroting van het lopende jaar op technische onderdelen te wijzigen. Daarom worden in de bestuurlijke monitor ook eventuele technische begrotingswijzigingen opgenomen. Zo wordt gedurende het begrotingsjaar gewerkt met een actuele begroting. Deze technische begrotingswijzigingen zijn budgettair neutraal.

9.1 zie argument 11.1

10.1 De organisatie kan door de begrotingswijziging bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten over de budgetten beschikken

In de Eindwijziging 2022 zijn niet bestede budgetten overgeheveld aan de bestemmingsreserve doorgeschoven activiteiten. In deze bestuurlijke monitor wordt de budgetten beschikbaar gesteld door deze overheveling aan de reserve doorgeschoven activiteiten weer te onttrekken. In de jaarstukken 2022 is op enkele punten sprake van afwijking van de overhevelingen ten opzichte van eindwijziging en zijn nieuwe voorstellen voor overheveling gedaan. In de voorgestelde wijziging zijn al deze mutaties ook meegenomen. Per saldo wordt € 9.748.000 aan de reserve doorgeschoven activiteiten onttrokken en weer toegevoegd aan de diverse beleidsvelden. De organisatie kan hierdoor direct beschikken over de budgetten in de juiste omvang.

11.1 De afwijkingen leiden tot een wijziging op de geamendeerde begroting 2023.

De ontwikkelingen in deze eerste bestuurlijke monitor leiden tot wijzigingen van de budgetten in de programma's van de begroting 2023.

Financiën

De ontwikkelingen uit de eerste bestuurlijke monitor 2023 kunnen als volgt worden weergegeven:

Nieuwe ontwikkelingen Begroting 2023	2023
Bedragen x € 1.000,-	
Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds	450
Decembercirculaire 2022 Gemeentefonds	98
Subtotaal	548
Doetinchem 2036	-609
Sociale en veerkrachtige samenleving	-178
Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	-1.459
Organisatie en Financien	3.969
Subtotaal	1.723
Totaal	2.271

Met de raadsmededelingen [2022-73](#) en [2023-18](#) bent u geïnformeerd over de financiële consequenties van de september- en decembercirculaire 2022 van het Rijk over het Gemeentefonds. Om met een actuele begroting te kunnen werken, stellen wij voor om de consequenties van de september- en decembercirculaire te verwerken in de begroting 2023. De circulaires beïnvloeden ons perspectief voordelig.

Voor de onderbouwingen van de ontwikkelingen per programma verwijzen wij u naar hoofdstuk 2, de paragrafen 2.1 tot en met 2.4 in de Eerste Bestuurlijke Monitor 2023. Per saldo zijn de ontwikkelingen van de circulaires en de ontwikkelingen per programma tezamen voordelig en wordt voorgesteld om € 2.271.000 aan de algemene reserve toe te voegen

Financiële positie na de Eerste Bestuurlijke Monitor 2023

Wanneer wordt gekeken naar de totale ontwikkeling van de Begroting in 2023, dan is deze positief (zie ook paragraaf 5.1 van de Eerste bestuurlijke monitor). Dit komt mede door het resultaat van de Jaarrekening 2022. Hierover moet u nog besluiten bij de vaststelling van de jaarrekening 2022. Per saldo worden er meer middelen aan de algemene reserve toegevoegd, dan er aan onttrokken

Ontwikkelingen Gemeentefonds 2023 (bedragen x € 1.000)	2023
Resultaat geamendeerde begroting 2022 t.g.v./t.l.v. alg. reserve	712
Resultaat jaarrekening 2022 t.g.v. algemene reserve na bestemmingsvoorstellen	9.702
Totaal resultaat jaarrekening 2022	9.702
Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds	450
Decembercirculaire 2022 Gemeentefonds	98
Totaal gemeentefonds	548
Uitgangspositie voor 1e bestuurlijke monitor 2023 en Kadernota 2024	10.962
Aanmeldingen uit 1e Bestuurlijke monitor 2023	1.723
Totaal ontwikkelingen na 1e Bestuurlijke monitor 2023 en Kadernota 2024	1.723
Resultaat 1e Bestuurlijke monitor 2023 tgv algemene reserve	12.685

Dit leidt tot het volgende saldo van de algemene reserve:

Ontwikkeling Algemene Reserve	2023
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>	
Algemene reserve (stand per 1-1)	30.532
Rekeningresultaat 2022	9.702
Mutaties septembercirculaire 2022 en decembercirculaire 2022	548
Saldo 1e Bestuurlijke Monitor 2023	1.723
Stand algemene reserve per 31-12	42.505

Kanttekeningen

1.1 Is bijstelling van de budgetten wel nodig; kan er niet bijgestuurd worden?

De ontwikkelingen in de eerste bestuurlijke monitor zijn toegelicht. Wij achten de afwijkingen onontkoombaar en vragen u om de eerste bestuurlijke monitor 2023 vast te stellen en de begroting 2023 overeenkomstig te wijzigen.

1.2 Zijn er nog onzekerheden?

De afgelopen jaren zijn we in een hoog tempo geconfronteerd met lastige vraagstukken, die we als gemeente moesten oppakken. De coronapandemie, de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne, de instroom van vluchtelingen, de hersteloperatie kinderopvangtoeslag en het bestrijden van energiearmoede. Stuk voor stuk opgaven die menskracht hebben gevegd, maar waarbij ook veel onduidelijk was over de financiële impact.

We vinden het bovendien heel erg lastig om een inschatting te maken van het beroep op de mensenkracht en de financiële impact van gemeentelijke opgaven die naar verwachting nog op ons afkomen. Concrete voorbeelden hiervan zijn het beroep dat wordt gedaan op de jeugdzorg, de aanspraak die op Wmo-voorzieningen wordt gedaan, de inspanningen die worden gevraagd om de energietransitie en de klimaatmaatregelen te realiseren en de kosten voor informatiebeveiliging. In dit kader kunnen ook de gevolgen voor de invoering van de Omgevingswet worden genoemd.

In de tweede bestuurlijke monitor 2022 en in de begroting 2023 hebben we incidenteel extra gelden geraamd om de stijging van prijzen en energiekosten op te vangen. Op dit moment vinden we het nog niet opportuun om op voorhand hiervoor wederom aanvullende middelen in te ramen. Bij de jaarrekening 2022 hebben we gezien dat er op deze extra gereserveerde middelen voor 2022 nog nauwelijks een beroep is gedaan. We volgen de ontwikkelingen de komende tijd om bij de tweede bestuurlijke monitor en de begroting 2024 een zo'n goed mogelijke inschatting van te maken.

Vervolg

Nadat u de eerste bestuurlijke monitor 2023 hebt vastgesteld, wordt de begroting 2023 daadwerkelijk gewijzigd. Ook wordt de eerste bestuurlijke monitor 2023 ter informatie naar de financiële toezichthouder van de provincie Gelderland gestuurd.

Bijlagen

1. Eerste bestuurlijke monitor 2023
2. Bijlage 1 Vorming bestemmingsreserves
3. 18^e, 19^e en 20^e Begrotingswijziging 2023

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

mr. G.A. Karssenbergh

mr. M. Boumans MBA MPM